МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИ

Министерство образования и науки Республики Башкортостан

МКУ ОО МР Альшеевский район Республики Башкортостан

МБОУ ООШ с. Нигматуллино

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
Методическое объединение руководителей ШМО	Заместитель директора УВР	Директор
________ Герасимова Р.А.	________ Кабирова Г.М.	________ Шаймухаметова Э.И.
Протокол№1 от «22.» 08 2023 г.	«23» 08 2023 г.	Приказ №69 от «23» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной (татарский) язык»
для обучающихся 5-9 классов

с. Нигматуллино Альшеевского района Республики Башкортостан
2023 год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА.

Рабочая программа в соответствии с программой основного общего образования по татарскому родному языку рассчитана на 34 часа в 5-9 классах.

За основу рабочей программы взяты авторские программы по татарскому языку и литературе для 5 – 11 классов средней общеобразовательной школы «Сборник примерных программ по татарскому языку и литературе для средней (полной) общеобразовательной школы с татарским языком обучения 1-11 классы. (Казань, издательство «Татарское книжное издательство», 2019 год) (автор: Г.Р.Галиуллина, Д.Ф.Загидуллина), «Программа по татарской литературе для общеобразовательных организаций основного общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной) 5-9 классы» (Казань, издательство « Магариф- Вакыт», 2015 год) на татарском языке. (автор: Ф.Ф.Хасанова, Г.М. Сафиуллина и др.), « Уроки литературы. 5 класс».Методическое пособие. Казань. Татарское книжное издательство. 2015, « Методическое пособие для преподавателей общеобразовательных организаций основного общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной) 6 класс.» Авторы: Р.К.Сагдиева и др. (Казань, издательство «Магариф-Вакыт,2016год), « Методическое пособие для преподавателей общеобразовательных организаций основного общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной) 7 класс.» Авторы: Р.К.Сагдиева и др. (Казань, издательство «Магариф-Вакыт,2016год), которые полностью соответствуют образовательным стандартам по татарскому языку и литературе.

Обучение татарскому языку в общеобразовательной основной школе подразумевает формирование у учащихся теоретических знаний, относящихся к различным уровням строения языка, вместе с этим и формирование умений полноценно использовать в речевой практике лексическое и стилистическое богатство родного языка. Для повышения эффективности и качества обучения наряду с задачей дать глубокие теоретические знания по предмету значимыми являются также и задачи разбудить у учащихся в процессе обучения **интерес к языку и желание осознанно корректного его применения в устном и письменном общении, развитие логического мышления, а также, используя возможности современных технологий, уделять большое внимание психолингвистическим особенностям языка в его неразрывной связи с культурой народа**. Изменения, происходящие в обществе, определяют новые требования и к обучению родному языку. Прежде всего обучение должно быть направлено на воспитание многосторонних личностей, владеющих понятием об устройстве языковой системы и ее особенностях, обладающих развитым чувством национального самосознания и понимания национального менталитета, вместе с тем обладающих необходимыми качествами, отвечающими требованиям современности. Это, в свою очередь, ставит такие задачи, как обновление методики преподавания, осознание изменений в обществе и их влияния на детскую психику, соответственно этому обновление содержания обучения и нахождение новых способов и подходов в процессе образования.

Программа основного общего среднего образования по татарскому языку составлена на основе нормативно-правовых актов в сфере образования Российской Федерации и **Федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования**. Программа разработана с учетом основных идей и положений программы развития и формирования универсальных учебных действий для основного общего образования и с соблюдением преемственности с примерными программами начального общего образования. Программа предусматривает также дальнейшее развитие сформированных в начальной школе навыков и учитывает необходимое предметное содержание системы общего среднего образования, психологические и возрастные особенности обучаемых.

Содержание данной программы направлено на реализацию следующих целей изучения родного языка в 5–9 классах общеобразовательной средней школы:

1) **коммуникативная**: овладение умениями свободно разговаривать на родном языке, логически мыслить, ясно излагать свою точку зрения; осмысление родного языка

как основного средства общения, средства получения знаний в разных сферах человеческой деятельности и средства освоения морально-этических норм, принятых в обществе; осознание эстетической ценности родного языка;

2) **научная**: освоение знаний об устройстве языковой системы татарского языка и закономерностях ее функционирования; усвоение определенного круга теоретических знаний в области фонетики, графики, орфографии, орфоэпии, лексики, словообразования, грамматики и стилистики;

3) **воспитательная:** воспитание уважения к родному языку; чувств гуманности и доброго отношения к родителям, инвалидам, сиротам; воспитание чувства любви к Родине и патриотизма; формирование любви к родному краю и умения видеть и чувствовать ее красоту; воспитание интереса к спорту и здоровому образу жизни и т.д.

Для достижения данных целей выделяются следующие **задачи**:

- систематизация изученного в начальных классах материала в области фонетики, графики, орфографии, орфоэпии, лексики, словообразования, грамматики и основ стилистики; углубление знаний на более высоком уровне; формирование представления у учащихся о языке как о системе;
- развитие навыков самостоятельного, творческого мышления и умения аргументированно обосновывать свою точку зрения;
- расширение объема используемых в речи грамматических средств;
- корректное использование грамматических средств устной и письменной речи; умение сопоставлять, оценивать и выбирать подходящие языковые средства;
- освоение знаний о стилистических ресурсах и нормах татарского литературного языка;
- осознание языка как формы выражения национальной культуры, взаимосвязи языка и истории народа, национально-культурной специфики татарского языка; воспитание уважения к духовному наследию татарского и других народов;
- получение сведений о различных этнических группах татарского народа и диалектах татарского языка, о тюркских языках, о письменности татарского языка, а также о духовном, нравственном и культурном наследии татарского народа;
- понимание родного языка как общественного явления, овладение правилами использования языка в разных ситуациях общения и нормами речевого этикета;
- развитие способности опознавать, анализировать и сопоставлять языковые единицы, совершенствование способности применять приобретенные знания, умения и навыки в процессе речевого общения;
- развитие навыков работы с текстом и информационными источниками как Интернет и другими электронными ресурсами; развитие умения извлекать и перерабатывать необходимую информацию;
- совершенствование орфографической и пунктуационной грамотности учеников.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО КУРСА

Содержание курса родного языка в основной школе нацелено на достижение в образовательном процессе метапредметных и предметных целей обучения. С учетом этого программа обучения татарскому языку составлена на основе *принципа компетентностного подхода,* который обеспечивает формирование и развитие у учащихся 5–9 классов **коммуникативной, лингвистической и социокультурных компетенций**.

В 5–9 классах средней общеобразовательной школы изучается основное содержание курса татарского языка, формируются теоретические знания, формируются и развиваются основные виды учебной деятельности. Предлагаемый учебный материал должен формировать прочную основу знаний в различных областях строения языка. Одной из главных целей на этом этапе является обучение умению в процессе общения правильно использовать грамматические средства и понимать особенности использования тех или иных языковых средств в зависимости от ситуации. Кроме этого на данном этапе

необходимо выполнить следующие **задачи**: развитие у учащихся осознания родного языка как средства передачи из поколения в поколение духовного наследия татарского народа, понимание роли языка в процессе коммуникации, личностного развития и образования.

Коммуникативная компетенция

Овладение всеми видами речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение, письмо, письменная речь). На первом этапе учащиеся определяют тему, структуру, основную мысль, жанр прочитанного или прослушанного, проводят обсуждение текста, выражают и обосновывают свою точку зрения, соблюдая орфографические, орфоэпические, лексические, морфологические, синтаксические нормы языка, воспроизводят содержание текста в устной или письменной, в развернутой, краткой или выборочной форме. Учащиеся, соблюдая нормы литературного языка, составляютмонологи и диалоги на различные темы и тексты разных стилей и жанров. Выполняют письменные работы различных типов, таких как диктант, изложение, сочинение и др., в том числе с использованием компьютерных технологий. Соблюдают нормы устного и письменного речевого общения.

Лингвистическая компетенция

Предполагает овладение знаниями о языке как знаковой системе, общественно-культурном явлении и освоение основного теоретического материала в различных областях:

1. Роль татарского языка в общественно-культурной жизни; татарский литературный язык и его орфографические и орфоэпические нормы; фонетическая система языка и ее закономерности, комбинаторные и позиционные изменения звуков; звуки и фонемы в татарском языке, транскрипция; слог, слогоделение в татарском языке; ударение, виды ударения; интонация и ее компоненты;

2. Слово, лексическое значение слов; словарный состав татарского языка как наиболее открытый уровень языковой системы; классификация лексики по происхождению, сфере употребления и активности; фразеологизмы, особенности их значения; лексикография;

3. Понятие о морфемах, их видах, способах словообразования;

4. Самостоятельные части речи, их лексико-семантические, морфологические и синтаксические свойства; грамматические свойства служебных и модальных частей речи, их употребление в речи;

5. Словосочетание и предложение, виды связей между словами и предложениями; обособленные члены предложения; принципы классификации предложений; сложные предложения и их виды; прямая и косвенная речь; текст, строение текста; система знаков препинания в татарском языке;

6. Функциональные стили и их лексико-грамматические особенности;

Социокультурная компетенция

Предполагает осознание языка как формы выражения национальной культуры, способность объяснять значения слов с национально-культурным компонентом. Умение выявлять среди предложенных текстов произведения устного народного творчества, определять историческую лексику. Владение основными понятиями, выражающими мировоззрение татарского народа, понимание особенностей их словесного выражения. Анализ особенностей использования слов в произведениях устного народного творчества и способов выражения различных понятий.

Программа основного общего среднего образования по татарскому языку основана на деятельностном подходе к обучению и составлена с учетом необходимых условий для его реализации. Цель развития речевой деятельности учащихся и личностного роста находит отражение и в содержании вышеописанных компетенций: коммуникативная компетенция направлена на развитие навыков общения на основе языкового материала, в рамках лингвистической компетенции предлагаются необходимые для корректного общения теоретические сведения о строении, структуре и содержании языкового материала, социокультурная компетенция нацелена на объяснение языкового материала как средства выражения культурных и исторических особенностей народа.

ОСНОВНОЕ СОДЕРЖАНИЕ КУРСА

Речь.

Язык и речь. Виды речевой деятельности (говорение, аудирование, письмо, чтение). Речь устная и письменная, монологическая и диалогическая. Особенности форм речи: письменная речь, умение грамматически и орфографически правильно пересказать содержание и основную мысль текста. Практическое освоение навыков диалогической и монологической речи, составление диалогов на определенные темы.

Стили речи и их особенности: разговорный, научный, публицистический, официально-деловой стили.

Речевая ситуация, ее основные компоненты: адресат и адресант, ситуация общения, частное и официальное общение, подготовленная и неподготовленная речь, их особенности. Использование различных языковых единиц в зависимости от условий общения. Языковые нормы: фонетические, лексические, морфологические исинтаксические.

Текст как вид речевой деятельности.

Устные и письменные тексты. Смысловая и композиционная цельность текста. Основные тема и мысль текста. Разделение текста на части. Микротема. Типы текста: описание, повествование и рассуждение. Структура текста. Композиционные и жанровые разновидности текстов. Анализ текста: определение темы, основной идеи и стиля текста.

Функциональные разновидности языка: разговорный язык, язык художественной литературы, функциональные стили – научный, публицистический, официально-деловой, стиль электронных средств коммуникации. Жанры научного стиля: реферат, выступление,доклад, статья, рецензия. Жанры публицистического стиля: выступление, интервью, очерк, статья. Разновидности официально-делового стиля: доверенность, заявление, резюме, портфолио. Устные жанры разговорной речи: рассказ, разговор, спор.

Система языка

Общие сведения о татарском языке.

Язык как средство общения. Основные функции языка. Роль родного языка в жизни развитии человека.

Родственные и неродственные языки. Регионы проживания татар. Роль языка в жизни человека и общества.

Фонетика и орфоэпия.

Фонетика и орфоэпия как разделы лингвистики. Органы речи, их участие в образовании звуков речи. Звук. Фонема. Система гласных звуков татарского языка, их количество. Классификация гласных звуков. Изменения в системе гласных звуков татарского языка. Закон сингармонизма, его виды. Сокращение гласных звуков. Дифтонги. Согласные в татарском языке, их количество. Классификация согласных звуков. Изменения в системе согласных звуков татарского языка. Ассимиляция согласных,виды ассимиляции. Гласные и согласные звуки в татарском и русском языках.

Ударение в татарском языке. Случаи, когда ударение не сохраняется в собственныхи заимствованных словах татарского языка. Понятие об интонации.

Нормы литературного языка. Понятие о нормах орфоэпии. Орфоэпический словарь.Фонетический анализ.

Графика.

Общие сведения о графике и орфографии. Алфавит татарского языка.

Орфография. Правописание гласных. Правописание согласных. Правописание букв, обозначающих сочетание двух звуков. Правописание букв “ъ” и “ь”.

Орфографический словарь. Орфографические нормы языка.

Морфемика (морфемный строй языка) и словообразование.

Общие сведения о строении и образовании слов. Морфема как минимальная значимая единица языка. Корень и аффикс. Однокоренные слова.

Образование новых слов при помощи аффиксов. Их роль в словообразовании слов различных частей речи.

Аффиксы, виды аффиксов: словообразовательные и модальные аффиксы.

Непроизводные и производные основы.

Способы словообразования в татарском языке. Корневые слова. Производные слова. Сложные слова, структурные виды сложных слов: собственно сложные, составные, парные.

Основные различия в строении слов в татарском и русском языках.Понятие об этимологии.

Морфемный и словообразовательный анализ.

Лексикология и фразеология.

Слово как основная единица языка. Лексическое значение слова. Однозначные и многозначные слова. Прямое и переносное значения слова. Антонимы, синонимы, паронимы, омонимы и их виды.

Слова тюрко-татарского происхождения и заимствования.

Словарный состав татарского языка: архаизмы, историзмы, неологизмы и их виды.

Диалектные слова. Термины и профессионализмы. Жаргонная лексика.

Фразеологизмы, их значения. Особенности употребления фразеологизмов в речи.Словари различных типов, их использование в различных видах деятельности.

Основные лексические нормы татарского языка. Лексический анализ слова.

Морфология.

Части речи как лексико-грамматические разряды слов. Классификация частей речи. Части речи самостоятельные, служебные, модальные. Их семантические,морфологические и синтаксические особенности. Способы образований слов различных частей речи, их семантика и особенности употребления.

Основные морфологические нормы татарского языка.Морфологический анализ слова.

Синтаксис.

Общее понятие о синтаксисе. Словосочетание и предложение. Синтаксическая связьв предложении. Сочинительная и подчинительная связь.

Предложение. Члены предложения, главные и второстепенные члены. Порядок слов в предложении.

Виды простых предложений. Распространенные и нераспространенные предложения. Полные и неполные предложения. Особенности употребления в речи односоставных предложений.

Общие сведения об утвердительных и отрицательных предложениях. Прямая и косвенная речь. Диалог, пунктуационное оформление диалога.

Понятие о сложных предложениях. Виды сложных предложений. Сложносочиненное предложение. Сложносочиненные предложения, связанные при помощи союзов, бессоюзные предложения.

Понятие о сложноподчиненных предложениях. Строение сложноподчиненных предложений в татарском и русском языках. Синтетическое сложноподчиненное предложение, способы связи в данном виде предложений, знаки препинания. Аналитическое сложноподчиненное предложение, способы связи и знаки препинания.

Придаточные предложения, их виды. Сложные предложения с разными видамисвязи.

Общие сведения о синтаксисе текста. Основные синтаксические нормы языка.Синтаксический анализ.

Культура речи.

Понятие об устной и письменной речи. Корректное использование в речи синонимов, антонимов и т.д. Роль синтаксических синонимов в развитии культуры речи и совершенствовании стиля.

Понятие о культуре речи. Общие сведения о требованиях, предъявляемых к устной и письменной литературной речи. Возможности использования в речи различных лексических средств (синонимы, антономы, слова-кальки, фразеологизмы, пословицы и поговорки).

Пунктуация.

Знаки препинания в татарском языке. Случаи постановки знака тире между подлежащим и сказуемым. Знаки препинания в предложениях с обособленными уточняющими членами предложения, с обращениями и вводными словами. Знаки препинания при однородных членах предложения.

Диалог, знаки препинания при диалоге. Знаки препинания в предложениях с прямой речью.

Знаки препинания в сложных предложениях.

Язык и культура.

Речевой этикет татарского языка. Употребление соответствующих норм речевого этикета в зависимости от типа коммуникации.

Умение выявлять в тексте языковые единицы с национально-культурным компонентом значения и умение объяснять их значение с помощью толкового, этимологического, фразеологического и т.д. словарей.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ ПРОГРАММЫ

Результатами освоения программы по татарскому языку в 5–9 классах средней общеобразовательной школы являются умения различать языковые единицы, понимать и анализировать их, развитие культуры речи, умение работать с текстами разных типов и жанров, умение правильно воспроизводить информацию в различных речевых ситуациях, освоение знаний о литературных нормах и культуре речи татарского языка.

Личностные результаты:

- понимание татарского языка как одной из основных национально- культурных ценностей татарского народа, определяющей роли родного языка в развитии интеллектуальных, творческих способностей и морально- нравственных качеств личности;
- уважительное отношение к родному языку, гордость за него, потребность сохранить его чистоту, стремление к речевому самосовершенствованию;
- достаточный объем словарного запаса и усвоенных грамматических средств для свободного выражения мыслей и чувств в процессе речевого общения;
- умение строить связанное речевое высказывание в зависимости от типа коммуникации и ситуации;
- способность наблюдения за своей и чужой речью; способность к самооценке на основе наблюдения за собственной речью; способность самоисправления, участия в обсуждении какой-либо темы, умение выразитьсвое мнение и обосновать его;

Предметные результаты:

- владение всеми видами речевой деятельности (аудирование, понимание, чтение, письмо): адекватное понимание информации устного и письменного сообщения, темы текста, основной и дополнительной информации; владение разными видами чтения текстов разных видов и жанров, их адекватное восприятие; способность извлекать информацию из различных источников, свободно пользоваться словарями и электронными ресурсами; овладение приемами отбора и систематизации материала на определенную тему, умение вести самостоятельный поиск и способность к преобразованию информации;
- представление об основных функциях языка, понимание места татарского языка в семье тюркских языков; связи языка и культуры

народа, о роли родного языка вжизни человека и общества;

- усвоение основ научных знаний о родном языке; понимание взаимосвязи егоуровней и единиц;
- освоение базовых понятий лингвистики: лингвистика и ее основные разделы; язык и речь, ситуация речевого общения, речь устная и письменная; разговорная речь, функциональные стили, литературный язык; текст, типы текста; основные единицы языка, их признаки и особенности употребления в речи;
- овладение основными стилистическими ресурсами языка, основными нормами татарского литературного языка, нормами речевого этикета и использование их в своей речевой практике;
- опознавание и анализ основных единиц языка, уместное употребление языковых единиц адекватно ситуации речевого общения;
- понимание коммуникативно-эстетических возможностей языковых средств, понимание эстетической функции языка;

Метапредметные результаты:

- понимание родного языка как средства получения знаний и образования;
- осознание роли языковых средств языка для создания художественности в литературных произведениях, определение художественных средств, характерных для литературы того или иного периода;
- умение воспроизводить письменно или устно прослушанное или прочитанноелитературное произведение в форме плана, пересказа, конспекта, резюме, сохраняя логическую последовательность;
- понимание связи языка с культурой; приобщение к красоте и богатству родного языка, воспитание эстетического вкуса;
- воспитание уважения к общим нравственным ориентирам татарского и русского народов, толерантности к представителям других национальностей;понимание взаимосвязи языков и образование как следствие этой связи общих понятий и языковых единиц;
- объяснение связей татарского языка с русским и иностранными языками и литературой; определение выраженных в языке национально-культурных особенностей, умение объяснять на основе этих знаний различные языковые явления;
- формирование мировоззрения о мире, человеческой цивилизации, ее развитии; формирование понимания прямой связи между языком, историей и обществознанием;
- совершенствование способности применять приобретенные знания, умения и навыки в повседневной жизни, понимание их роли в процессе общения; формирование способности к самооценке, оценке положительных и отрицательных сторон собственного мнения, умение его исправить;
- осознание многообразия средств связи в татарском языке и освоение их системы при работе с языком художественных произведений; умение правильно использовать выразительные средства языка;

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

5 класс

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Дата изучения	Виды деятельности	Виды, формы контроля	Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		всего	контрольные работы	практические работы				
Раздел 1.**Повторение изученного в начальных классах**								
1.1.	**Лексикология**	1	1	1	04.09.	Повторение изученного	Практическая работа	Языки народов России в Интернете // URL: /http://www.peoples.org.ru, электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book
1.2.	**Части речи: имя существительное, имя прилагательное, имя числительное, глагол.**	1		1	11.09	Повторение изученного	Практическая работа	Языки народов России в Интернете // URL: /http://www.peoples.org.ru, электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book
1.3	**Предложение**	1		1	18.09	Повторение изученного	Практическая работа, проверочная работа	Языки народов России в Интернете // URL: /http://www.peoples.org.ru; Электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book;

Итого по разделу		3						
Раздел 2. **Фонетика, орфоэпия, графика, орфография.**								
2.1.	**Общие сведения по разделу фонетика и орфоэпия**	5		1	25.09 02.10 09.10 16.10 13.11	Характеризовать звуки; понимать различие между звуком и буквой, характеризовать систему звуков.Проводить фонетический анализ слов.Использовать знания по фонетике, графике и орфоэпии в практике (произношение и правописание слов)	Устный опрос, практическая работа, самооценка с использованием оценочного листа, контрольная работа	Озвученный русско-татарский онлайн-словарь // URL: www.ganiev.org, электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book
2.2.	**Графика и орфография**	5		1	20.11 04.12 11.12 18.12. 15.01	Использовать знания по графике и орфографии в практике.Оперировать понятием «орфограмма» и различать буквенные и небуквенные орфограммы при проведении орфографического анализа	Устный опрос, практическая работа, самооценка с использованием оценочного листа, контрольная работа	Татарский язык: большой электронный свод // URL: http://www.antat.ru/ru/tatzet; электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book

						слова.Распознавать изученные орфограммы.		
Итого по разделу		10						
Раздел 3. Раздел 3 **Лексикология**								
3.1	**Лексика и лексикология**	5		1	29.01 05.02 12.02 19.02 26.02.	Объяснять лексическое значение слова разными способами (подбор однокоренных слов; подбор синонимов и антонимов; определение значения слова по контексту, с помощью толкового словаря). Распознавать однозначные и многозначные слова, различать прямое и переносное значения слова. Распознавать синонимы, антонимы, омонимы;	Устный опрос, практическая работа, самооценка с использованием оценочного листа, написание сочинения	Татарский язык: большой электронный свод // URL: http://www.antat.ru/ru/tatzet; электронные формы учебников // URL: www.antat.ru/ru/iyli/publishing/book

						различать многозначные слова и омонимы; Проводить лексический анализ слов (в рамках изученного).		
3.2	**Происхождение и словарный состав татарского языка**.	5		1	11.03 01.04 08.04. 15.04. 22.04.	Уметь пользоваться лексическими словарями (толковым словарём, словарями синонимов, антонимов, омонимов).	Устный опрос, практическая работа, самооценка с использованием «Оценочного листа»	Татарский язык: большой электронный свод // URL: http://www.antat.ru/ru/tatzet; озвученный русско-татарский онлайн-словарь // URL: www.ganiev.org, электронный атлас по истории Татарстана / www.tatarhistory.ru
Итого по разделу		10						
Раздел 4. **Словообразование и образование слов.**								
4.1.	**Морфемика**	2		1	29.04 06.05	Характеризовать морфему как минимальную значимую единицу языка. Распознавать морфемы в слове (корень, приставку, суффикс,		Школьная электронная энциклопедия «Татар иле» // URL: www.chrestomathy.tatarile.tatar.ru/;

						окончание), выделять основу слова. Проводить морфемный анализ слов.		
4. 2.	**Словообразовательные окончания**	2		1	20.05	Уметь распознавать словообразовательные окончания, усвоить их употребление и правильное написание	Практическая работа; Самооценка с использованием «Оценочного листа»;	Школьная электронная энциклопедия «Татар иле» // URL: www.chrestomathy.tatarile.tatar.ru /;
Итого по разделу		4						
Раздел 5. **Повторение пройденного в 5 классе**								
5. 1.	**Виды словарей**	2	1	1	20.05	Уметь работать со словарями, уметь находить и использовать необходимую информацию	Практическая работа; Самооценка с использованием «Оценочного листа»;	ольная электронная энциклопедия «Татар иле» // URL: www.chrestomathy.tatarile.tatar.ru /; электронный атлас по истории Татарстана / www.tatarhistory.ru;

Итого по разделу		2						
Раздел 6. СОЧИНЕНИЯ, ИЗЛОЖЕНИЯ, КОНТРОЛЬНЫЕ И ПРОВЕРОЧНЫЕ РАБОТЫ								
6.1.	Сочинения (в течение года)	1		1	22.01	Уметь писать сочинения	Сочинение	
6.2.	Изложения (в течение года)	1		1	04.03	Уметь писать изложения	Изложение	
6.3.	Контрольные и проверочные работы (в течение года)	4	4		23.10. 25.12. 18.03. 13.05.	Уметь использовать полученные знания на практике.	Контроль уровня полученных знаний	
Итого по разделу		6						
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		**34**	4	2	6			

6 класс

№	Дәреснең темасы	Төп эчтәлек	Көтелгән нәтиҗәләр			Контроль төрләре	Үткәрү вакыты План/факт
			Предмет нәтиҗәләре	**Метапредмет нәтиҗәләре**	**Шәхси нәтиҗәләр**		
1	Туган тел турында әңгәмә	Туган тел турында диалогик-монологик сөйләм	Туган телнең әһәмиятен аңлау	дәреслектә ориентлаша белү; шартлы билгеләрнең телен белү	күршең белән хезмәттәшлек итү Әңгәмәдә катнашу, сорауларга төгәл җавап бирү	Бәйләнешле сөйләм үстерү. Әңгәмә, проект фонохрестоматиядән туган тел турында шигырьләр тыңлау	
	КАБАТЛАУ Фонетика бүлеген кабатлау	Фонети анализ	Авазларны классификацияләү, өлешчә фонетик анализ	фонетик анализ	Үз мөмкинлекләреңне бәяләү; үз эшчәнлегенең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру	Дәреслектзге күнегүләр	

					Сорауларга җавап бирү		
2	МОРФОЛОГИЯ Сүз төркемнәре турында төшенчә	Исем, фигыль сүз төремнәре. Морфология турында төшенчә. Исем берлек һәм күплек форма	Исем нәрсә белдергәнне, нинди сорауларга җавап биргәнен ачыклау, исемнәрнең берлек һәм күплек санда килүләрен ачыклау	Яңа тема аңлату. Үткәннәрне искә төшерү, кабатлау. Рус теле белән чагыштыру	Укучыда ана теле танып белү күнекмәләрен үстерү	Дәреслек, күнегүләр, индивидуаль биремнәр.	
	ИСЕМ турында төшенчә. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр	Исем, уратклык һәм ялгызлык исемнәр	Уртаклык исемнәрнең үзенчәлекләре, ялгызлык исемнәрнең баш хәрефтән язылу күнекмәләре	Ураткллык һәм ялгызлык исемнәрен аңлату. Рус һәм инглиз телләре белән уртаклык табу	Татар теленә тортыклы кызыксыну булдыру	Дәреслек, күнегүләр, Индивидуаль биремнәр, карточкалар	
3	Исем ясагыч кушымчалар	Кушыамча төрләре.салма сүзләр	Исем ясагыч кушымчалар күп төрлелеген күрсәтү	Исем ясагыч кушымчалар белән танышу, рус теле белән чагытыру	Укуга кызксыну тәрбияләү, татар теленә кызыксуну уяту	Агымдагы	
	Исемнәрнең ясалыш төрләре	Кушма, парлы сүзләр	Исемнәрнең ясалыш төрлелеген өйрәнү. Төрле сүз төркемнәреннән исем ясаучы кушымчаларны белү. яңа исемнәр ясый белү	Кушма, парлы, ясалма исемнәрне аңлату	Татар теленә ихтирам, кызыксыну уяту	Агымдагы	
	Исемнәрнең ясалыш төрләрен кабатлау	Кушма, парлы сүзләр	Исемнәрнең ясалыш төрләрен аера белү, сөйләмдә куллану	тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар куллану	әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү	Агымдагы	
4	Исемнәрнең берлек һәм күплек саны	Исемнәрнең берлек һәм күплек санда килү очраклары	Исемнәрнең күплек төренә *-лар*, *-ләр,-нар*, *-нәр*кушымчалары ялгану.	Яңа тема аңлату, рус теле беән чагыштыру	Укучыда ана теленең танып белү күнекмәләрен үстерү	Дәреслек, сүзлек,	
5	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше	Килешләр, исемнәрнең төрләнеше	Исемнәрнең 6 килеше булуы. Баш килешнең кушымчасыз, калган килешләрнең кыек килешләр дип аталуы. Килеш кушымчалары. Баш килештәге исемнәрнең төрле җөмлә кисәге була алуы.	Исемнәрнең килеш белән төрләнүен аңлату. Рус теле белән чагыштыру	Телне өйрәнүгә уңай мөнәсәбәт булдыру	Дәреслек, Индивидуаль биремнәр	
	Килеш белән төрләнеш темасын	Килешләр, исемнәрнең	Исемнәрне килеш белән төрләндерү, сөйләмдә	Күнегүләр эшләү укудагы	Әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый	Агымдагы	

	нygыту	төрләнеше	урынлы куллану	уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белү.	белү		
6	Искәртмәле диктант.	Диктант	Белемнәрне практикада тикшерү.	Диктант язу, бирем үтәү	Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, орфографик кагыйдәләрне тикшерү.	Диктант	
	Исемнәрнең тартым белән, тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше	Исем. Тартым кушымчалары. Берлек, күплек сан тартым кушымчалары. Төрләнеш	У Исемнәрнең предмет, затның башка бер предметка, затка караганлыгын тартым кушымчалары аша белдерүе. Тартым кушымчаларының предмет яки затның сөйләүчегә (*мин, без*), тыңлаучыга (*син, сез*) сөйләмдә катнашмаган затка яки предметка (*ул, алар*) караганлыгын белдерүе.	Яңа белем һәм күнекмәләр формалаштыру	кучыда укуга үз мөнәсәбәтен белдерү күнекмәсен булдыру, кызыксыну уяту	Дәреслек, карточкалар, индивид.биремнәр	
7	**Контроль диктант**	**Контроль диктант**	Ишетеп аңлау, морфологик анализ ясау, белемнәрне практикада файдалану	Диктант язу, бирем үтәү, В тибындагы бирем	Үз-үзеңә контроль ясау. Белемнәрне куллануны тикшерү	Контр.диктант	
8	Алынма исемнәрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлекләре	Исем. Алынма исемнәр. Төрләнеш	Татар телендә Алынма исемнәргә кушымча ялгану ысулларын белү	Башка телләрдән кергән сүзләрне татар телендә дөрес әйтү	Телне өйрәнүгә уңай мөнәсәбәт булдыру	Агымдагы	
	Исемнәрнең җөмләдә кулланылышы	Исем. Җөмлә кискәләре. Төрләнеш	Исемнәрнең җөмләдә төрле җөмлә кисәкләре булып килүләрен белү. Җөмлә кисәкләренә дөрес итепсорау куя белү һәм дөрес таба белү	Яңа теманы өйрәнү. Рус теле белән чагыштыру	Укучыда татар теленә кызыксыну уяту, алган белемнәрне куллана белү	Агымдагы	
	Исемнәрне кабатлау.		Белемнәрне практикада файдалану, сорауларга төгәл җавап бирү	Сорауларга җавап бирү, җөмләләр төзү	кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу	Агымдагы	

9	Сыйфат турында төшенчә	Сыйфат. Сыйфатланмыш	Сыйфат һәм сыйфатланмышның бәйләнү үзенчәлекләрен өйрәнү	Сыйфат һәм сыйфатланмышның бәйләнү үзенчәлекләре	Ана теле кирәкдеген тою күнекмәсе булдыру. Укучыларда игътибарлык иәрбияләү	Агымдагы	

	Асыл һәм нисби сыйфатлар	Сыйфат. Асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатланмыш. Казан шәһәре	Төрләрен аера белү	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышын аңлау	Туган якка мәхәббәт хисе тудыру	Агымдагы	
	Асыл һәм нисби сыйфатлар	Сыйфат. Асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатланмыш.	Асыл һәм нисби сыйфатларның охшаш һәм аермалы якларын табарга өйрәтү	Логик фикер йөртү, чагыштыру, анализ, гомумиләштерү, нәтиҗә ясау	үз мөмкинлекләреңне бәяләү; үз эшчәнлегенең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру	Агымдагы	
10	Сыйфатларның ясалышы	Сыйфатларның ясалышын өйрәнү	Сыйфатларның ясалышы буенча төрләре: тамыр, кушымча ялгау юлы белән ясалган сыйфатлар, кушма, парлы һәм тезмә сыйфатлар. Ясалма сыйфатларның күбрәк исем һәм фигыльләргә махсус кушымчалары ялганып ясалуы. Сыйфат ясагыч кушымчалар: *-лы*; *-ле*, *-сыз*, *-сез*, *-гы*, *-ге*, *-кы*, *-ке*; *-чан*, *-чән*, *-ык*, *-ек*, *-к*, *-ынкы*, *-енке*, *-ма*, *-мә*, *-гыч*, *-ген*, *-лык*, *-лек*.	Гарәп-фарсы, рус һәм башка телләрдән алынган сүзләрдән ясалган сыйфатларны аера белү.	Сыйфатларның ясалыш ысуллары белән таныштыру	Агымдагы	
11	Изложение	изложение	Текстны истә калдыру, план төзү	Изложение язу	Үз эшчәнлегеңнеңнең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ тудыру	изложение	
12	Сыйфатларның дәрәҗәләре	Сыйфатның артыклык, кимлек, чагыштыру дәрәҗәләре	Татар телендә дүрт сыйфат дәрәҗәсе булуы. Гади дәрәҗәдәге сыйфатлар предметның гадәти (төп) билгесен белдерүе. Чагыштыру дәрәҗәсендәге сыйфатларның бер предметтагы билгенең башка предметтагы билге белән чагыштырганда, я бераз артыграк, я азрак булуын күрсәтүе (*-рак*, *-рәк*кушымчалары ялганып ясала).	Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләү, мисаллар китерү, А тибындагы бирем Кабатлау. Рус теле белән чагыштырып өйрәнү	Сыйфатның дәрәҗә категориясе белән таныштыру Төрле дәрәҗәдәге сыйфатлар кулланып, хикәя язарга.	Агымдагы	

	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышы	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышы. Җөмлә кисәкләре	Җөмләдә сыйфатның аергыч, хәбәр, хәл булып килүен белү, дөрес таба һәм асларына сыза белү	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышын аңлату. Рус теле белән чагыштырып өйрәнү	Ана теле кирәклеген тою күнекмәсе булдыру	Агымдагы	
	Сыйфатларның исемләшүе	Исемләшкән сыйфатлар. Сыйфатланмыш. Исем сүз төркеме	Сыйфатланмыштан башка килгән исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнүләре, берлек Һәм күплек санда килүләре. Бу күренешнең сыйфатларның исемләшүе дип аталуы	Яңа материал аңлату	Татар теленә кызыксыну уяту	Агымдагы	
13	Сыйфат темасын кабатлау. Тест	Сыйфат темасы буенча үткәннәрне кабатлау	Сыйфатларга морфологик анализ ясый белү. Тема буенча үтелгәннәрне кабатлау.тестлар	Сыйфат темасы буенча үткәннәрне кабатлау	Сыйфат темасы буенча үзләштергән биремнәрнең кирәклен, әһәмиятлеген аңлау	**Тест**	
14	К. Диктант						
15	Сан турында төшенчә	Сан төшенчәсе, сораулары, төркемчәләре	Саннарны таба. Аларга сораулар куя белү, саннарның төркемчәләре турында беренчел белемнәр формалаштыру	Сан темасы буенча алган белемнәрне тулыландыру	Үз сөйләмеңне тыңлый һәм дөресли белергә өйрәнү. Үзең генә һәм иптәшең белән бергәләп эшли белү	Агымдагы	
	Саннарның ясалышы	Сан төшенчәсе, сораулары, төркемчәләре	Саннарның ясалыш ысулларын билгеләү, саннарны җөмләдә куллану	Саннарны ясалышы буенча тикшерү, В тибындагы бирем	Саннарның ясалыш ысуллары белән таныштыру Һәр ясалыш төрендәге сан белән җөмлә төзергә	Агымдагы	
	Гарәп һәм рим цифрлары язылышы	Саннар. Саннарның цифрлары белән бирелүе	Санның күбрәк цифрлар белән язып күрсәтелүе Гарәп һәм рим цифрлары һәм аларны куллану.		Рим цифрларының язылыш үзенчәлекләре белән таныштыру Рим цифрларының язылышын ятларга	Агымдагы	
16	Сан төркемчәләре. Микъдар саны	Сан төркемчәләре. Микъдар саны.	Сан төркемчәләрен белү Белдергән мәгънә төсмерләренә һәм формаларына карап, саннарның биш (микъдар, тәртип,	Сан темасы буенча мәгълүмат бирү, рус һәм инглиз телләре белән чагыштыру	Укучыларда ана телендә грамоталы язу күнекмәсе булдыру Сан белдергән мәгънәне ачыклау	Агымдагы	

			бүлем, чама, җыю) төркемгә бүленүе. Микъдар саннарның предметларның төгәл исәбен белдерүе һәм *ничә? күпме? никадәр*сорауларына җавап булуы. Өлеш саннарының да шушы төркемгә керүләре				
	Тәртип саны	Тәртип саны.	Тәртип санының предметларның саналу яки урнашу тәртибен белдереп, *ничәнче?* соравына җавап булуы. Микъдар санына -*нчы*, -*нче*, -*ынчы*, -*енче*кушымчалары кушылып ясалуы.	Сан темасы буенча мәгълүмат бирү, рус һәм инглиз телләре белән чагыштыру	Татар теленә кызыксыну уяту	Агымдагы	
	Бүлем саны	Бүлем саны	Бүлем санының предметны тигез өлешләргә бүлүен белдереп, *ничәшәр? күпмешәр?* сорауларына җавап бирүе. Микъдар санына -*ар*, -*әр*, -*шар*, -*шәр*кушымчалары ялганып ясалуы.	Сан темасы буенча мәгълүмат бирү, рус һәм инглиз телләре белән чагыштыру	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру	Агымдагы	
17	**Искәртмәле-аңлатмалы диктант.**	**Искәртмәле диктант**	Белемнәрне практикада куллану	Диктант язу, бирем үтәү, В тибындагы бирем	Укучыларның белемнәрен исәпкә алу Орфографик кагыйдәләрне кабатларга	Диктант	
	Чама саны	Чама саны	Чама санының предмет санын якынча белдерүе, *никадәр? ничәләп?* сорауларына җавап бирүе. Төп санга -*лап*, -*ләп*, -*ларча*, -*ләрчә*, -*нарча*, -*нәрчә*кушымчалары ялгап ясалуы		Туган телгә хөрмәт тәрбияләү	Агымдагы	
	Җыю саны	Җыю саны	Җыю санынның сорауларын һәм кушымчаларын белү,	Сан темасы буенча мәгълүмат бирү, рус	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру	Агымдагы	

			җыю саннары белән җөмләләр төзи белү	һәм инглиз телләре белән чагыштыру			
18	Саннарның җөмләдә кулланылышы	Сан темасы буенча кабатлау	аналмышы белән килгән саннарның җөмләдә күбрәк аергыч булулары, төрләнмәве. Саналмышыннан башка килгән саннарның, исемнәр кебек, килеш һәм тартым белән төрләнүе, җөмләнең төрле кисәкләре булып килүләре. Математик гамәлләрдә кулланыла торган саннарның саналмышсыз килеп төрләнә алуы һәм җөмләнең төрле кисәге булуы.	Сан темасы буенча алган юелемнәрне системалаштыру, сөйләмдә һәм язуда куллану. Математика дәресләрендә алган белемнәрне куллану	Үзләштергән белемнәрнең кирәклеген аңлау	Агымдагы	
	Саннарны кабатлау	Сан темасы буенча кабатлау	Саннарны җөмләдә тану, функциясен билгеләү	Саннарга морфологик анализ ясау, В тибындагы бирем Сан темасы буенча алган белемнәрне системалаштыру	Үзләштергән белемнәрнең кирәклеген аңлау	Агымдагы	
19	Изложение)	Излоҗение язу	Текстны истә калдыру, план төзү				

20	Рәвеш турында төшенчә	Рәвеш сүз төркеме турында гомуми мәгълүмат	Җөмләдә эш яки хәлнең билгесен белдереп, *ничек? кая? кайда? кайдан? күпме? никадәр?* кебек сорауларның берсенә җавап бирә торган сүз төркеменең рәвеш дип аталуы. Рәвешнең җөмләдә күбрәк фигыльне, сирәгрәк сыйфатны һәм рәвешне ачыклап килүе, хәл кисәк булуы. Рәвешнең төрләнми торган сүз төркеме булуы	Яңа тема үтү. Рус теле белән чагыштырып өйрәнү	Татар теленә кызыксыну уяту Рәвешләрне тану.	Агымдагы	
	Рәвешләрнең ясалышы	Рәвеш ясалышы төрләре	Төзелеше ягыннан рәвешләрнең 5 төргә: тамыр, кушымчалар ялгау юлы белән ясалган, кушма, парлы, тезмә рәвешләргә бүленүе. Кушма рәвешләрнең кушылып, парлы рәвешләрнең сызыкча аша, тезмә рәвешләрнең составындагы сүзләрнең	Яңа белем һәм күнекмәләр формалаштыру	Укучыларда ана телендә грамоталы язу күнекмәсе булдыру аерым язылуы	Агымдагы	
	Рәвеш дәрәҗәләре	Рәвеш дәрәҗәләрен өйрәнү	Рәвешләргә дәрәҗә кушымчалары ялгау, тәрҗемә итү	. Рус телебелән чагыштырып өйрәнү	Кайбер рәвешләрнең, сыйфатлар кебек үк, чагыштыру, артыклык дәрәҗәсендә килүләре.		
21	Рәвешләрнең мәгнә төркемчәләре	Рәвешләрнең төркемчәләрен өйрәнү	Мәгънәләре ягыннан рәвешләрнең 6 төркемчәгә: саф, охшату-чагыштыру, күләм-чама, вакыт, урын һәм сәбәп-максат рәвешләргә бүленүе. Саф рәвешләрнең эшнең	Яңа белем һәм күнекмәләр формалаштыру.	Укучыларда ана телендә грамоталы язу күнекмәсе булдыру М.	Агымдагы	

			сыйфатын белдерүләре, *ничек? ни рәвешле?* сорауларына җавап булулары				
22	**Контроль диктант.**	**диктант**		эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү		диктант	

	Рәвешләрне кабатлау	Рәвеш сүз төркеме. Рәвеш дәрәҗәләре	Рәвешләрне тану, сөйләмдә урынлы куллану, грамматик үзенчәлекләрен билгеләү	Үткәннәрне кабатлау	Рәвеш темасы буенча алган белемнәрне системалаштыру Рәвеш темасын кабатларга	Агымдагы	
23	Алмашлык турында төшенчә	Алмашлык.	Үзләрен атамыйча гына зат яки предметларга, аларның билгесе яки санына һәм хәлләренә күрсәтә торган сүзнең төркеменең алмашлык дип аталуы. Алмашлыкларның җөмләнең теләсә кайсы кисәге булып килә алуы	Укучыларга яңа теманы аңлату	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру	Агымдагы	

	Алмашлыкларның ясалышы	Алмашлыкларның ясалышы	Алмашлыкларны башка сүз төркемнәреннән аера белү	Алмашлык сүз төркемен танып белү, рус теле белән чагыштырып өйрәнү	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру Алмашлыкларның ясалыш төрен билгеләү		
	Алмашлыкларның төркемчәләре	Алмашлык. Зат алмашлыклары. Берлек. Күплек сан	Мәгънәләре буенча алмашлыкларның җиде төркемгә бүленүе: зат алмашлыклары, күрсәтү алмашлыклары, билгеләү алмашлыклары, сорау алмашлыклары, юклык алмашлыклары, билгесезлек алмашлыклары, тартым алмашлыклары.	Яңа тема аңлату	Укучыларда татар теленә кызыксыну уяту Алмашлыкларны тану, төркемчәсен билгеләү	Агымдагы	
24	Зат алмашлыклары	Алмашлык. Зат алмашлыклары. Берлек. Күплек сан	I һәм II зат алмашлыклары сөйләмдә катнашкан затларны белдерә, берлек һәм күплек санда киләләр, килеш белән төрләнәләр,	Яңа тема аңлату	Укучыларда татар теленә кызыксыну уятуЗат алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. үзенчәлекләрен билгеләү	Агымдагы	

			III зат алмашлыклары *ул, алар*сөйләмдә катнашмаган, әмма шулар турында сүз барган зат яки предметларны белдерәләр, берлек яки күплек санда киләләр.				
	Тартым алмашлыклары	Тартым алмашлыклары	Предметның кайсы затка каравын белдергән алмашлыкларның тартым алмашлыклары дип аталулары. Алар кайбер алмашлыкларга *-ныкы, -неке*кушымчалары ялганып ясала.	Тартым алмашлыкларын аңлату. Рус теле белән чагыштыру	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру Тартым алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. Үзенчәлекләрен билгеләү	Агымдагы	
	Күрсәтү алмашлыгы	Күрсәтү алмашлыклары. Килешләр. Тартым кушымчалары	Күрсәтү алмашлыкларының затка, предметка һәм шулай ук предмет яки эш-хәл билгеләренә күрсәтүе. Күрсәтү алмашлыкларының килешләр һәм тартым белән төрләнүе	Күрсәтү алмашлыкларын аңлату. Рус теле белән чагыштыру	. Телне өйрәнүгә ихтыяҗ булдыруКүрсәтү алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. Үзенчәлекләрен билгеләү	Агымдагы	
25	Сорау алмашлыгы		Сорау алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. үзенчәлекләрен билгеләү	Мисалларкитерү, В тибындагы бирем	Сорау алмашлыгы турында мәгълүмат бирү Изложение язаргаәзерләнергә	Агымдагы	
26	**Б.с.ү. Изложение**	**Изложение**	Текстны истә калдыру, план төзү,	Изложение язу, С тибындагы бирем	Алмашлык темасы буенча алган белемнәрне тикшерү Изложениене язып бетерергә	**Изложение**	

27	Билгеләү алмашлыгы	Билгеләү алмашлыклары	Билгеләү алмашлыкларының гадәттә затларны, предметларны гомумиләштереп белдерүләре. Аларның исемне ачыклап аергыч булып килгәндә төрләнмәүләре.	Билгеләү алмашлыклары . Рус теле белән чагыштыру	Укучыларда ана телендә грамоталы язу күнекмәсе булдыруБилгеләү алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. үзенчәлекләрен билгеләү	Агымдагы	
	Билгесезлек алмашлыгы	Билгесезлек алмашлыклары	Билгесезлек алмашлыкларының сорау алмашлыкларына *әллә*сүзе	Яңа белем һәм күнекмәләр формалаштыру	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыруБилгесезлек алмашлыгын тану, сөйләмдә	Агымдагы	

			яки *-дыр, -дер, -тыр, -тер*кисәкчәләре кушылып ясалулары		урынлы куллану, грам. үзенчәлекләрен билгеләү		
28	Юклык алмашлыгы	Юклык алмашлыклары	Юклык алмашлыкларының сорау алмашлыкларына *һич* яки бер сүзе кушылып ясалулары	Юклык алмашлыкларын өйрәнү. Рус теле белән чагыштыру	Татар теленә кызыксыну уятуЮклык алмашлыгын тану, сөйләмдә урынлы куллану, грам. үзенчәлекләрен билгеләү	Агымдагы	
29	Алмашлыкларны кабатлау	Алмашлыклар. Төркемчәләре	Алган белемнәрне практикада куллана белү Тестлар эшләү А варианты	Рус теле белән чагыштыру	Укуга уңай мөнәсәбәт булдыру Алмашлык темасы буенча алган белемнәрне гомумиләштерү	Агымдагы	
			Белемнәрне практикада файдалану	Алган белемнәрне практикада куллана белү. Морфологик анализ ясый белү	Алмашлык темасы буенча алган белемнәрне тикшерү Алмашлык темасын кабатларга Контроль диктантка әзерләнергә	**Тест**	

30	Морфология темасы буенча **контроль дикт**	**Контроль диктант**	Ишетеп аңлау, морфологик анализ ясау, белемнәрне практикада файдалану	Диктант язу	Морфология темасы буенча алган белемнәрне тикшерү Морфология бүлеген кабатларга	**Контроль диктант**	
31-32	Эш кәгазләре (хат, телеграмма,гариза).	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бәйләнешле сөйләм телен үстерү	Эшләрне тикшерү, С тибындагы бирем	Хат, телеграмма, гариза язу тәртибе белән таныштыру һәм шуларны язу.	Агымдагы	

33-34	Гомумиләштереп кабатлау	Ел дәвамында үткәннәрне кабатлау	Сорауларга төгәл җавап бирү	эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү	Үзләштергән белемнәрнең кирәклеген аңлау. Татар теленә карата кызыксыну уяту	Агымдагы	

7 класс

№ п.п	**Кол-во час**	**Тема урока с указанием этнокультурных особенностей Республики Башкортостан**	**Дата план**	**Дата факт**	**Примечания**
1.	1	Вводный урок. Фонетический анализ слов. Вводный диктант.	06.09		
2	1	Способы строения и словообразования слов	13.09		

3-4	2	Синтаксис. Пунктуация. Слово, словосочетание, предложение. Сочинительная и подчинительная связь слов. Виды предложений.	20.09 27.09		
5	1	Двусоставные предложения. Главные члены предложений. Подлежащее и сказуемое. Тире между подлежащим и сказуемым.	04.10		
6-7	2	Виды сказуемого. Тест за 1 четверть.	18.10 25.10		
8-9	2	Второстепенные члены предложения. Определение, виды определения.	08.11 15.11		
10	1	Дополнение. Прямое и косвенное дополнение.	22.11		
11-12	2	Обстоятельства. Виды обстоятельств.	29.11 06.12		
13-14	2	Приложение. Знаки препинания при нем.	13.12 20.12		
15	1	Контрольный диктант.	27.12		
16-17	2	Модальные слова. Их употребление в предложении.	10.01 27.01		
18	1	Порядок слов в предложении. Логическое ударение.	24.01		
19-20	2	Обособленные члены предложения. Знаки препинания при них.	31.01 07.02		
21-23	3	Однородные члены предложений. Знаки препинания между однородными членами.	14.02 21.02 28.02		
24-25	2	Обобщающие слова при однородных членах.	06.03 13.03		
26	1	Полные и неполные предложения	20.03		
27	1	Контрольный диктант «Утыз батыр калкулыгы»	03.04		

28-29	2	Односоставные предложения. Виды односоставных предложений.	10.04 17.04		
30	1	Односоставное именное и глагольное предложения.	24.04		
31	1	Повторение синтаксиса простого предложения.	08.05		
32	1	Синтаксический анализ простого предложения.	15.05		
33	1	Итоговый тест	22.05		
34	1	Итоговый урок	22.05		

9 класс

№ урока	**Тема урока**	**Количество часов**	**Дата проведения**		**ТСО, ИКТ, наглядность**
			По календарю	**Фактическая**	
1	Фонетика, орфоэпия, орфография	1	01.09		таблица «Фонетика, орфоэпия, орфография»
2	Сингармонизм	1	08.09.		таблица«Сингармонизм»
3	Правильное произношение и написание звуков	1	15.09.		таблица «Система звуков»
4	Контроль диктант. Повторение тем «Фонетика, орфоэпия, орфография».	1	22.09.		сборник изложений и диктантов под
5	Слово, состав слово, словари	1	29.09		словари
6	Лексическое и грамматическое значение слова	1	06.10		

7	Неологизмы, архаизмы	1	13.10.		
8	Лексические единицы	1	20.10.		
			10.11.		
10	Р р. Подготовка к изложению	1	17.11.		сборник изложений и диктантов подред. СалимгареевойБ.С.
11	Р р.Написание изложения	1	24.11		
12	Морфология. Части речи.	1	01.12.		таблица «Частиречи.»
13	Роль частей речи в составлении предложений	1	08.12.		
14	Р р .Сочинение .	1	15.12.		иллюстрации
15	Синтаксис. Синтаксические единицы	1	22.12.		
16	Контрольный диктант.	1	29.12		сборник изложений и диктантов подред. СалимгареевойБ.С.
17	Пунктуация. Знаки препинания в простом предложении	1	12. 01.		

18	Знаки препинания в сложном предложении.	1	19.01.		карточки потеме
19	Р р. Подготовка к изложению	1	26.01		сборник изложений и диктантов подред. СалимгареевойБ.С.
20	Р р Написание изложения	1	02.02.		
21	Литературный язык и стили языка.Виды разговорного стиля	1	09.02.		
22	Использование синонимов	1	16.02		
23	Диктант с грамматическим заданием.	1	01.03.		сборник
24	Культура речи	1	15.03.		
25	Общественное значение языка	1	22.03		
26	Р р. Сочинение .	1	05.04.		
27	Литературный язык	1	12.04.		
28	Билингвизм	1	19.04.		
29	Р р. Подготовка к изложению	1	26.04.		сборник СалимгареевойБ.С.
30	Р р Написание изложения.		03.05		

31	Деловые бумаги, официальный стиль	1	10.05.		образцы деловых бумаг
32	Контрольный диктант.	1	17.05.		сборник изложений и диктантов подред. СалимгареевойБ.С.
33	Повторение тем «Фонетика, орфоэпия, орфография», «Морфология»	1	24.05.		тесты по темам

МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ И ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Материально-техническое и информационное обеспечение процесса обучения татарскому языку в основной средней общеобразовательной школе включает в себя следующее:

- учебное здание и пришкольная территория, отвечающие нормам санитарии и противопожарной безопасности и обеспечивающие необходимые условия для организации обучения;
- библиотека, оснащенная необходимым количеством учебников и методических пособий;
- учебники и другие наглядные средства обучения, в электронном и печатном виде;
- **Татарский язык. 5 класс. Учебное пособие для общеобразовательных организаций. Л.Г.Хабибов, Ф.А.Гафурова, Ф.Ф.Рахимов. Уфа. Китап.2019**.
- **Татарский язык**. **6 класс. Учебное пособие для общеобразовательных организаций с обучением на татарском языке .Р.Г.Миннеахметов,Т.Ф.Миннеахметова. Уфа.Китап. 2019.**
- **Татарский язык**. **7 класс. Учебное пособие для общеобразовательных организаций с обучением на татарском языке. Л.Г.Хабибова, Н.М.Алчина. Уфа. Китап. 2019.**
- **Татарский язык**. **9 класс. Учебное пособие для общеобразовательных организаций с обучением на татарском языке. И.С.Насипов, Н.Г.Вагапов, И.Г.Ахунова. Уфа. Китап. 2019.**

мультимедийные образовательные программы;

- компьютерные программы;
- программы для контроля знаний учащихся 5–9 классов;
- словари различных типов, энциклопедии;
- справочные материалы;
- газеты и журналы для детей и подростков;
- интерактивные программы проверки.

Нормы оценки знаний, умений и навыков по родному татарскому языку учащихся 5–9 классов общеобразовательных средних школ

Контроль и оценка навыков чтения:
5 класс – 100–110 слов
6 класс – 110–120 слов
7 класс – 130–140 слов
8, 9 классы – 140–150 слов

Объем письменных работ и критерии их оценки:

Класс	Контрольный диктант	Изложение	Сочинение
5	2	2	2
6	2	3	2
7	2	3	3
8	2	2	3
9	2	2	3

Оценка диктантов

1. Работа *без ошибок* или содержащая *одну* не грубую ошибку грамматическую, пунктуационную) оценивается отметкой “5”.
2. 2 ошибки – ставится “4”.
3. 5 ошибок – ставится “3”.
4. до 12 ошибок – ставится “2”.
5. Более 12 ошибок – ставится “1”.

Оценка изложений и сочинений

1. Ставится **оценка “5”** при: правильном и последовательном раскрытии содержания; при грамматически корректном построении предложений; отсутствии ошибок или наличие 1 ошибки (орфографической, грамматической, пунктуационной, стилистической, фактической, логической).

2. Оценка “4” ставится, если: содержание раскрыто верно, но нарушена последовательность повествования, есть неточности в вводной части текста, есть 3 ошибки.

3. Оценка “3” ставится, если: содержание изложено верно, но нарушена последовательность, есть неточности в вводной и заключительной частях текста, есть 5 ошибок – в изложении (например, одна орфографическая, одна грамматическая, одна пунктуационная, две стилистические ошибки), 6 ошибок – в сочинении.

4. Оценка “2” ставится, если: содержание раскрыто неверно и без сохранения последовательности, объем текста очень мал, есть 12 ошибок.